

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (fél címe 5, ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, kk. II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű és kk. III.rendű felperes neve (u.o.) III. rendű felpereseknek - a Jaczkovics Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Jaczkovics Gábor László ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Kelemenné dr. Vizi Klára jogtanácsos által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2014. május 6. napján kelt 39.P.27.165/2009/60. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 61. sorszám alatt előterjesztett, az alperes részéről 62. sorszám alatt előterjesztett és 64. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az I. rendű felperes javára nevelési többlet-humán erő ráfordítás, kíséző, valamint kerti kisegítő többletköltsége címén megítélt 1.648.532 forint kártérítés összegét 2.385.354 (Kettőmillió-háromszáznyolcvanötezer-háromszázötvennégy) forintra felemeli azzal, hogy ebből az összegből az alperes 135.984 (Egyszázharmincötezer-kilencszáznyolcvannégy) forint után 2010. szeptember 1. napjától, míg 2.249.370 (Kettőmillió-kettőszáznegyvenkilencezer-háromszázhetven) forint után 2012. március 15. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű kamatot köteles megfizetni.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 2015. április 1. napjától kezdődően havi 23.360 (Huszonháromezer-háromszázhatvan) forint járadékot.

Az I-III. rendű felperesek javára az alperes által fizetendő perköltség összegét 684.000 (Hatszáznyolcvannégyezer) forint plusz áfa összegre felemeli. Kötelezi a beavatkozót, hogy fizessen meg - 15 napon belül - együttesen az I-III. rendű felperesek részére 200.000 (Kettőszázezer) forint plusz áfa összegű perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - együttesen az I-III. rendű felperesek részére 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 986.000 (Kilencszáznyolcvanhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes felesége, a II-III. rendű felperesek édesanyja 2009. január 24-én öngyilkosságot kísérelt meg olyan módon, hogy leugrott családi házuk erkélyéről. Súlyos sérülései miatt az alperes traumatológiai és kézsebészeti osztályára vették fel, ahol 2009. január 31-én éjszaka folyamán a kórterem ablakából kivetette magát és nyílt koponyatörés következtében meghalt. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét néhai ... 2009. január 31-én bekövetkezett halálával okozati összefüggésben a felpereseket ért károk vonatkozásában. A Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.046/202/4. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

A felperesek pontosított keresetükben nem vagyoni kárként az I. rendű felperes részére 6.000.000 forint, a II. rendű felperes részére ugyancsak 6.000.000 forint, míg a III. rendű felperes részére 7.000.000 forint megtérítésére kérték az alperes kötelezését, és ezen összegek után 2009. január 31-ig napjától igényeltek kamatot. Vagyoni kártérítésként az I. rendű felperes a temetés költsége címén 211.059 forintot és ennek 2009. szeptember 20-ától járó kamatait, közjegyzői munkadíj költsége címén 40.185 forintot és ennek 2009. május 26. napjától járó kamatait, nevelési többlet humán erő ráfordítás címén 2009. február 1-től 2014. január 31-ig terjedő időszakra 1.442.668 forintot igényelt, és ezen a címen havi 18.104 forint járadék megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az I. rendű felperes háztartási kisegítő és gyermek felügyeletének többletköltsége címén 2009. február 1-től 2012. július 31. napja közötti időszakra 4.390.000 forint és ennek 2010. november 15-től a kifizetés napjáig járó kamatait, kísérő címén 2009. február 1. napja és 2014. január 31. napja közötti időszakra 208.784 forint és ennek 2011. augusztus 3. napjától járó késedelmi kamatai, valamint ezen a címen havi 4.240 forint járadék megfizetését kérte. Kerti kisegítő többletköltsége címén 2009. február 1-től 2014. január 31-e közötti időszakra 287.570 forint és ennek 2011. augusztus 3. napjától járó késedelmi kamatai, valamint havi 5.840 forint járadék megfizetését kérte. Kérte a tulajdonjog és özvegyi haszonélvezeti jog bejegyzésének költsége, 12.000 forintnak a megtérítését.

Az I. rendű felperes házastársával harmonikus kapcsolatban élt. Édesanyjuk halálakor a II. és a III. rendű felperesek 7 és 5 évesek voltak. Az I. rendű felperes gyermekeinek még nem mondta el, hogy édesanyjuk öngyilkos lett. A felesége halálát követő időben az I. rendű felperes szülei segítettek a háztartásban és a gyermekek körüli teendők ellátásában. 2009. március 1-től havi 100.000 forint, majd 2012. június 30. napjától havi 110.000 forintért Mosoni Katalin vezette a háztartást, és szükség esetén a gyermekek felügyeletét is ellátta. 2012 augusztusától az I. rendű felperes gyermekeivel és új feleségével él egy háztartásban. A felperesek részére hozzátartozójuk halála nagymértékű pszichés megterhelést jelentett. Az I. rendű felperes számára kiemelkedően nagy terhet jelentett néhai felesége halálának módja, amely miatt büntudati szorongása is fennáll. A II. és a III. rendű felperesek életkorukból adódóan is a kiszolgáltatottság érzését élték meg. Az I. rendű felperes által létesített új partnerkapcsolat az egész család működésére és pszichés egyensúlyára jó hatással volt, a II. és a III. rendű felperesek érzelmileg megfelelően kötődnek az I. rendű felperes jelenlegi feleségéhez.

Az alperes a vagyoni és a nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak tekintette, illetőleg a vagyoni kártérítés alapját részben vitatta. Kérte annak figyelembevételét, hogy az I. rendű felperes házastársa

már korábban is pszichiátriai kezelés alatt állott, illetőleg nem csak az alperesi intézménybe kerülés előtt egy héttel próbált meg öngyilkosságot követni, hanem fiatalabb korában is volt öngyilkossági készítése. Nem vagyoni kártérítésként személyenként legfeljebb 1.000.000 forintot tartott megállapíthatónak. A temetés költségét, valamint a tulajdonjog és az özvegyi haszonélvezeti jog bejegyzése költségeit nem vitatta. A Szegedi Ítéltábla ítéletére hivatkozott, akként, hogy „az esély elvesztése” esetén alacsonyabb összegű nem vagyoni kártérítés jár, másrészt vagyoni kártérítés nem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 4.000.000 forintot és ezután 2009. január 31. napjától járó törvényes mértékű kamatot. A II. és a III. rendű felperesek javára személyenként 5.000.000 forint és ezen összegek 2009. január 31. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Nevelési többlet humán erő ráfordítás, kísérő, valamint kerti kisegítő többletköltsége címén összesen 1.648.532 forint és ez után 2010. szeptember 1. napjától járó törvényes mértékű kamatok megfizetésére kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára. További 4.543.244 forint megfizetésére kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára és ezen összegből 211.059 forint után 2009. február 20-tól, 40.185 forint után 2009. május 26. napjától, 12.000 forint után 2009. október 12-től, míg 4.280.000 forint után 2010. november 1. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Egyetemlegesen az I-III. rendű felperesek részére az alperest 500.000 forint plusz áfa összegű perköltség, valamint az államnak felhívásra 295.071 forint szakértői költség megfizetésére kötelezte. A keresetet ezt meghaladóan elutasította és úgy rendelkezett, hogy az illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 355. §-a felhívásával rámutatott, hogy az adott esetben az alperes felelőssége nem a néhai életben maradási esélyeinek a csökkenéséért állt fenn, a halála és az alperes mulasztása között releváns okozati összefüggés van, melyet a bíróság a közbenső ítéletével már megállapította, ezért az alperes a felperesek vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére köteles. A közjegyzői munkadíj költsége, a temetés költsége, a tulajdonjog és az özvegyi haszonélvezeti jog bejegyzésének a költsége címén előterjesztett, igazolt tételeket az elsőfokú bíróság teljes egészében alaposnak ítélte meg.

A háztartási kisegítő és a gyermekek felügyelete többletköltsége címén előterjesztett keresetet 2009 márciusától 2012. június 30-áig terjedő időre tekintette alaposnak, ezen a címen 4.280.000 forint és 2010. november 1. napjától kezdődő kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Mivel az I. rendű felperes 2012 augusztusában újra megházasodott és új házastársával közös háztartást vezetnek, a teljes családban élés ismételtén megvalósult. Mivel ezen időponttól kezdődően a korábbi házastárs feladatait értelemszerűen az új házastárs vette át, ahogyan a háztartási munkák is a gyermekek felügyeletét is, ezért ettől az időponttól kezdődően e címen kártérítés megítélésére alapot nem látott. Utalt arra is, hogy 2012 augusztusától az okozati összefüggést az I. rendű felperes a nevelési többlet humán erő költsége vonatkozásában nem tudta bizonyítani, ugyanis a szakértői véleményből kitűnően gyermekei az I. rendű felperes jelenlegi feleségéhez érzelmileg megfelelően kötődnek. Az a körülmény, hogy a családi munkamegosztást az új házasságban át kellett alakítani, nem jelenti azt, hogy az I. rendű felperesnek többletköltsége merülne fel ezután az időpont után elhunyt felesége halálával okozati összefüggésben. Figyelembe vette azt is a bíróság, hogy a gyermekek növekedésével egy idő után részükre kísérő már egyébként sem lenne szükséges. A felperes által igényelt napi két óra nevelési többlet-humán erő ráfordítást az elsőfokú bíróság indokoltnak találta, ezért a felperes részére ezen a címen 1.137.948 forintot és kamatait ítélte meg. Kísérő költségeként az I. rendű alperes által előterjesztett összegszerűséget 2009. február 1. napja és 2012. július 31. napja közötti időszakra a bíróság elfogadta, az I. rendű felperes bizonyította, hogy felesége halála után gyermekei kísérésében részt kellett vállalnia. Ezen a címen 20 hónapra 135.984 forintot ítél meg kamataival együtt. Kerti kisegítő költségét is ugyanerre az időszakra fogadta el alaposnak.

Átlagosan havi 20 óra figyelembevételével összesen 374.600 forint és kamatai megtérítésére kötelezte az alperest.

A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a felperesek igen nehezen élték meg hozzátartozójuk elvesztését, azonban az I. és a II. rendű felperesek a velük történeteket nagyjából feldolgozták, a III. rendű felperesnél a feldolgozási folyamat még tart. A nem vagyoni kártérítés összegét mindkét gyermek estében azonos összegben személyenként 5.000.000 forintban határozta meg, annak ellenére, hogy a III. rendű felperesnél a feldolgozási folyamat még tart. A kiskorú felperesek egyikénél sem okozott édesanyjuk halála jelentős személyiségváltozást, az I. rendű felperes a gyermekei számára megfelelő pszichés segítséget tudott nyújtani. Értékelte, hogy az I. rendű felperes viszonylag rövid idő elteltével új házasságot kötött, mely a családra pozitív hatással volt, így az I. rendű felperes életmódja minőségét tekintve jelentős mértékben nem változott meg. Nála némi büntudati szorongás észlelhető, jövőképét, motiváltságát, általános közérzetét, önbecsülését markáns módon nem határozta meg hozzátartozója halála. Rámutatott, hogy a felperesek egyike sem szorul pszichoterápiára a perbeli káreseménnyel kapcsolatosan. Mindezeknek figyelembevételével az I. rendű felperes részére 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítést határozott meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezett.

Az I. rendű felperes fellebbezésében nevelési többlet-humán erő ráfordítás címén 2009. február 1-től 2014. január 31-ig terjedő időszakra további 1.442.668 forint és ennek 2011. augusztus 3. napjától járó késedelmi kamatai, költségpótló járadékként 2014. február 1. napjától havi 18.104 forint járadék megfizetését kért.

Kerti kisegítő többletköltsége címén ugyanerre az időszakra 287.570 forint és kamatai, valamint 2014. február 1-től havi 5.840 forint járadék megfizetését kérte.

Az I-III. rendű felperesek egyetemlegesen legalább 1.208.629 forint plusz áfa összegű perköltség megfizetésére kérték az alperes kötelezését, továbbá azt, hogy a beavatkozó legalább 1.208.629 forint plusz áfa összegű perköltséget fizessen meg a felperesek részére. Rámutattak, hogy felesége halála után az I. rendű felperesnek egyedül kellett gondoskodnia a gyermekeiről. Az új házasságkötés nem jelenti azt, hogy az új feleség a gyermekek nevelését ugyanolyan mértékben átvette volna, mint ahogyan azt az édesanyjuk ellátta. A gyermekek édesanyja néhány hónap után munkaviszonyát megszüntette, otthon tartózkodott, azonban az I. rendű felperes új házastársa fogorvosként dolgozik, nem tudja azt megoldani, hogy mindig otthon legyen, amikor a gyermekek az iskolából hazaérnek. A 2012 augusztusától napi 2 óra helyett érvényesített napi 1 óra indokolt. Kifejtették, hogy nem lehet az I. rendű felperes terhére értékelni azt, hogy új házasságot létesített, ez az új párkapcsolat nem befolyásolhatja az alperes kártérítő felelősségét. Az új házastársnak a férj korábbi házasságából származó gyermekei vonatkozásában tartási, gondozási és nevelési kötelezettsége nincs. Az elsőfokú bíróság szabálysértően járt el akkor, amikor a nem vagyoni kár körében értékelte azt a tényt, hogy bizonyos tevékenységeket a gyermekek körül az új feleség lát el. Előadták, hogy amennyiben az új feleség valamelyest részt vesz a gyermekek nevelésében, gondozásában, ezt nem jogi kötelezettségként teszi, hanem férjére való tekintettel, amely az irányában fennálló érzelmi viszonyból fakad, és nem azt célozza, hogy az alperest mentesítse a kártérítés alól. Az édesanya saját személyében gondoskodott a gyermekek teljes körű ellátásáról, az új házastárs fogorvosi praxisának végzése okán, csak részben és korlátozottan tud ezekben a tevékenységekben részt venni.

A kerti kisegítő többletköltsége címén ugyanezen okfejtéssel rámutattak, hogy nem lehet az I. rendű felperes terhére értékelni, hogy új házasságot létesített. Az I. rendű felperes nyilatkozott, hogy a kerti munkákat a felesége halála óta ő végzi. Ezt a körülményt jogszabálysértően értékelte a nem vagyoni kár körében az elsőfokú bíróság. Az új házasságkötést követően az új feleség fogorvosi praxisának végzése okán egyáltalán nem vesz részt a kerti munkálatok elvégzésében.

Kifejtették, az elsőfokú bíróság ítélete szerinti 20.191.776 forint marasztalási összegre figyelemmel a perköltség összegét jelentősen magasabb összegben kellett volna meghatározni, figyelemmel az ügy bonyolultságára, időtartamára, és az elvégzett ügyvédi munka terjedelmére is. Figyelembe kell venni az elvégzett munka minőségét, eredményességét. Mivel a beavatkozó perccselekmény, a beavatkozó peraktivitása nagyságrendileg ugyanannyi munkát generált, mint az alperesi tevékenység, ezért a beavatkozót is az alperessel egyező összegű perköltség megfizetésére kérték kötelezni.

Az alperes fellebbezési kérelmében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését kérte. Ismételten hivatkozott a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.658/2013/3. szám alatti ítéletére. A nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra, míg a II. és a III. rendű felperesek esetében személyenként 1.500.000 forintra kérte leszállítani. A vagyoni károk vonatkozásában a kereset elutasítását kérte. Rámutatott arra, hogy a felperesek élete a halálesetet követően rendeződött, az új házassággal teljes értékűvé vált. Másodlagosan a nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forintban, a II. és a III. rendű felperesek esetében személyenként 1.500.000 forintban kérte meghatározni, míg harmadlagosan az I. rendű felperes esetében 1.000.000 forint és 3.999.000 forint között, míg a II-III. rendű felperesek esetében személyenként 1.500.000 forint és 4.999.999 forint között kérte megállapítani. Álláspontja szerint a felperes 23%-os pervesztességére figyelemmel a Pp. 81. § (2) bekezdése nem alkalmazható, ezt a pervesztességet a szakértői költség vonatkozásában is figyelembe kell venni. Rámutatott arra, hogy az alperes kötött költségvetésből gazdálkodik, és minden jogellenesen alaptalanul, vagy feleslegesen generált összeg az egészségügy közismert finanszírozási anomáliái miatt mások gyógyulási esélyeit érintheti.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében csatlakozott az alperes fellebbezésében előadottakhoz, és annak megfelelően kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla a felperesek fellebbezésében foglaltaknak ne adjon helyt. Előadta, hogy álláspontja szerint az alperes felelőssége kizárólag az életben maradási esélyek csökkenése miatt állapítható meg. Álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál az elsőfokú bíróság nem értékelte a jogalap tekintetében tett közbenső ítéleti megállapításokat, és nem vette figyelembe a beavatkozó által csatolt és felhívott ítéletek megállapításait sem. Rámutatott arra, hogy a felpereseknél hozzátartozójuk halálával összefüggésben sem kóros pszichés állapot nem volt észlelhető, sem elhúzódó gyászreakció nem volt feltárható. Az I. rendű felperes új párkapcsolata révén a gyermekei számára igyekezett pótolni a családban a „női (anya) szerepet”. Kifejtette, hogy új házasság esetén természetes a korábbi munkamegosztás, illetve a feladatok átrendeződése. Előadta, hogy a beavatkozó és a felperesek között nem áll fenn jogviszony, így a beavatkozó perköltségben marasztalására nem kerülhet sor.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az I. rendű felperes fellebbezésében foglaltaknak helyt adó döntés meghozatalát kérték, továbbá, hogy a Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésében foglaltaknak ne adjon helyt. Rámutattak, a közbenső ítéletben megállapításra került, hogy a perbeli esetben az alperes felelőssége a néhai halálával okozati összefüggésben a felpereseket ért vagyoni és nem vagyoni károk tekintetében áll fenn, vagyis a jelen eljárásban nem a gyógyulási esély

elvesztése a per tárgya, hanem a túlélési esély lehetősége, amely megvalósult volna abban az esetben, ha a felperes a néhai felügyeletét megvalósítja. Hivatkozott más eseti döntésekre is a nem vagyoni kártérítés összege megállapításánál.

Az I. rendű felperes fellebbezése alapos, az I-III. rendű felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a kereseti követelés összecszerúsége tekintetében folytatódó eljárásban a szükséges bizonyítás lefolytatása után, a helyesen felhívott jogszabályok helytálló alkalmazásával hozta meg a döntését, azzal a Fővárosi Ítéltábla túlnyomórészt egyetértett, csupán a többlet-humánerő ráfordítás és a kerti kisegítő költsége, valamint részben a perköltség vonatkozásában változtatta meg a következőkben kifejtettek szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés értelmében a kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A magyar kártérítési jog a teljes kártérítés elvén alapszik, vagyis a kártérítés célja, hogy a károsultat olyan helyzetbe hozza, mintha a kár be sem következett volna.

A kártérítési igény jogalapja fennállását megállapító közbenső ítélettel a bíróság az alperes felelősségét a felpereseket hozzátartozójuk halálával okozati összefüggésben ért károkért állapította meg. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú közbenső ítélete indokolásából mellőzte azt a megállapítást, miszerint a végzetes kimenetelű öngyilkosság csak részben az alperes nem megfelelően gondos eljárásának a következménye. Annak ellenére, hogy a közbenső ítélethez anyagi jogerő (Pp. 229. §) fűződik, az alperes fellebbezésében változatlanul arra hivatkozott, hogy az alperesi magatartás kizárólag a felperesi hozzátartozó életben maradási esélyének a csökkenésére hatott ki, ez okból az I. rendű felperes vagyoni kártérítésre nem tarthat igényt. Ezen alperesi érveléssel szemben, a Fővárosi Ítéltábla minden tekintetben osztja az elsőfokú bíróság által kifejtetteket, arra csupán visszautal. Ebből okszerűen következik, hogy az alperesnek a vagyoni kártérítés elutasítására irányuló fellebbezése alaptalan.

Az I. rendű felperes házastársa halála, a II-III. rendű felperesek édesanyjuk halála miatt olyan személyiségsérelmet szenvedtek el, amely alapot ad a nem vagyoni kártérítés megállapítására. Az elsőfokú bíróság mindhárom felperes vonatkozásában a bizonyítékokat okszerűen értékelve, a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítására kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét. Értékelte azt a körülményt is, hogy az I. rendű felperes új házasságkötése a család életében pozitív változást hozott; ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a II-III. rendű felpereseknek édesanyjuk segítő jelenlétét nélkülözniük kell.

Az elsőfokú bíróság a többlet-humánerő ráfordítás és a kerti kisegítő költsége címén igényelt kártérítést 2012 augusztusától arra figyelemmel ítélte megalapozatlannak, hogy az I. rendű felperes megházasodott, és az új házastárs vette át a korábbi házastárs feladatait. Ez az okfejtés azonban - ahogy arra az I-III. rendű felperesek helytállóan hivatkoztak - annyiban téves, hogy az új házastárs a férje iránti érzelmi viszonyra tekintettel vesz részt a gyermeknevelésben, gondozásban, s nem abból a célból, hogy az alperest a kártérítés alól mentesítse. Emellett nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az új házastárs munkavégzése miatt nem tud olyan intenzíven részt venni a gyermekek

nevelésében, mint az édesanyjuk, illetőleg kerti munkát egyáltalán nem végez. Ezért az I. rendű felperes alappal igényelte 2012 augusztusától folyamatosan a nevelési többlet-humán erő ráfordítás és a kerti kisegítő költségét. A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelemben foglaltaknak helyt adva, a módosított keresetnek megfelelően 2012. augusztus 1. napjától kezdődően 2015. március 31-ig terjedő időre 736.822 forinttal az ezen a címen megítélt kártérítést felemelte. A kísérő költsége címén megítélt 135.984 forint után járó kamatfizetés kezdő időpontját érintetlenül hagyva, a többlet-humán erő ráfordítás és a kerti kisegítő költsége címén megítélt felemelt összeg után a kamatfizetés középarányosan meghatározott kezdő időpontját ennek megfelelően módosította. A Ptk. 355. § (3) bekezdése alkalmazásával az alperest az I. rendű felperes javára 2015. április 1. napjától kezdődően folyamatosan járadék megfizetésére is kötelezte.

A Pp. 81. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Az I-III. rendű felperesek 60%-ban pernyertesek lettek, vagyis követelésüket nem lehet nyilvánvalóan túlzottnak tekinteni, ebből az következik, hogy a megítélt kártérítési összegnek megfelelő teljes perköltségre a felperesek igényt tarthatnak.

A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselet ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A (2) bekezdés alapján polgári perben, az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pervesztes felet terhelő összege a) 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft, b) 10 millió Ft feletti, de 100 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10 millió Ft feletti összeg 3%-a, de legalább 100 000 Ft. A (6) bekezdés értelmében a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat - különösen az ügy bonyolultsága esetén - a (2)-(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

A Fővárosi Ítéltábla e jogszabályi rendelkezések figyelembevételével az I-III. rendű felperesek javára megállapított perköltség összegét, pernyertességükhöz igazodva a rendelkező részben foglaltak szerint felemelte. Az ügy nem mutatott jelentős eltérést más, hasonló típusú ügyek munkaigényességétől, bonyolultságától, ezért a munkadíj további emelése nem volt indokolt.

A Pp. 83. § (1) bekezdéséből kitűnően a beavatkozó által támogatott fél pervesztessége esetében az ellenfélnek a beavatkozással felmerült költség-többletében a beavatkozót kell elmarasztalni. A Fővárosi Ítéltábla értékelve, hogy a beavatkozó az ügyben jelentős mennyiségű beadványt nyújtott be, melynek tanulmányozása, az azzal kapcsolatos álláspont kialakítása a felpereseknek többletmunkát okozott, a beavatkozót ezzel arányban álló perköltség megfizetésére kötelezte.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben helyes indokaira utalással helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Pp. 86. § (3) bekezdésére is - köteles az I-III. rendű felperesek jogi képviselte ellátásért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint megállapított munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

Az I-III. rendű felperesek teljes személyes költségmentessége, és az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2015. március 11.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s. k.
bíró

Dr. Kincses Attila s. k.
bíró